DRAFT MINUTES

Meeting ID	2310
Committee	Pwllgor Craffu Addysg a Dysgu
Date	14/09/2021
Attendees	Cynghorwyr Haydn Trollope (Cadeirydd) Cynghorwyr Julie Holt (Is-gadeirydd) Cynghorwyr Derrick Bevan (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Garth Collier (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Martin Cook (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Malcolm Day (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr D. Lyn Elias (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Stewart Healy (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr John Hill (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Clive Meredith (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr John C. Morgan (Aelod Pwyllgor) Cynghorydd John P. Morgan (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Tommy Smith (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr Bob Summers (Aelod Pwyllgor) Cynghorwyr David Wilkshire (Aelod Pwyllgor) Mr. Tim Baxter (Co-Optee) Lynn Phillips (Swyddog) Michelle Jones (Swyddog) Claire Gardner (Swyddog) Joanne Sims (Swyddog) Luisa Munro-Morris (Swyddog) Gemma Wasley (Swyddog) Liz Thomas (Swyddog) Leeann Turner (Secretary) Gwasanaethau Democrataidd (Monitor) Cynghorwyr Joanne Collins (Monitor) Pob Cynghorydd (Monitor) Louise Bishop (Notify) Sean Scannell (Notify) Richard Crook (Notify) Rhian Hayden (Notify) Damien McCann (Notify) Michelle Morris (Notify) Steve Berry (Swyddog) Andrea Jones (Swyddog)

Item ID	5247
Item Title	Cyfieithu ar y Pryd

Summary	Nodwyd na dderbyniwyd unrhyw geisiadau ar gyfer y gwasanaeth cyfieithu ar y pryd.

Item ID	5248
Item Title	Ymddiheuriadau
Summary	Adroddwyd yr ymddiheuriadau dilynol:- Pennaeth Gwella Ysgolion a Chynhwysiant Rheolwr Gwasanaeth Pobl Ifanc a Phartneriaethau Rheolwr Strategol Gwella Addysg

Item ID	5249
Item Title	Datganiadau Buddiant a Goddefebau
Summary	Ni wnaed unrhyw ddatganiadau buddiant na goddefebau.

Item ID	5250
Item Title	Cofnodion Pwyllgor Craffu Addysg a Dysgu
Summary	Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu Addysg a Dysgu a gynhaliwyd ar 22 Mehefin 2021. CYTUNODD y Pwyllgor i gadarnhau'r cofnodion.

Item ID	5291
Item Title	Dalen Weithredu – 22 Mehefin 2021
Summary	Cyflwynwyd y ddalen weithredu yn deillio o gyfarfod y Pwyllgor Craffu Addysg a Dysgu a gynhaliwyd ar 22 Mehefin, yn cynnwys:- <u>Swydd Wag ar gyfer Aelod Cyfetholedig</u> Dywedwyd y derbyniwyd enwebiad i gael ei ystyried ar gyfer y Cyngor Llawn ym mis Medi. Pe derbynnid yr enwebiad, byddai'r llywodraethwr yn cael gwybodaeth er mwyn mynychu cyfarfod y Pwyllgor Craffu ym mis Medi. <u>Grantiau Datblygu Disgyblion</u> Cyfeiriodd Aelod at yr wybodaeth a roddwyd ac er y croesawyd y data, dywedodd yr Aelod ei fod eisiau gweld sut y defnyddiwyd grantiau ychwanegol i gefnogi dysgwyr unigol mewn ysgolion. Cytunodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg y rhoddid diweddariad pellach yn y cyfarfod nesaf.

	CYTUNODD y Pwyllgor ar y llwybr gweithredu hwnnw. CYTUNODD y Pwyllgor, yn amodol ar yr uchod, i nodi'r ddalen weithredu.

Item ID	5292
Item Title	Diweddariad Llafar - COVID 19
Summary	Rhoddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg ddiweddariad llafar ar statws presennol Covid-19 o fewn Addysg ac ysgolion er y dywedodd fod y sefyllfa yn un ddeinamig ac yn newid bob dydd. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol fod nifer yr achosion wedi cynyddu yn yr ychydig ddyddiau diwethaf a bod y sefyllfa yn gwaethygu yn lleoliadau addysg a dysgu yr Awdurdod. Roedd cynnydd neilltuol yng nghategori plant a phobl ifanc rhwng 10-19 oed. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol fod 119 achos positif ar draws stad ysgolion Blaenau Gwent ar hyn o bryd, gyda 109 yn ddysgwyr a 10 aelod o staff. Roedd hefyd nifer o'r gweithlu yn hunanynysu. Mae'r nifer uchaf yng Nghymuned Ddysgu Abertyleri – Cyfnod Uwchradd, Cymuned Ddysgu Ebwy Fawr – Cyfnod Uwchradd, Ysgol Gyfun Tredegar ac Ysgol Gynradd Cwm. Nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol mai'r ffigurau ar gyfer ail wythnos y tymor oedd y rhain, sy'n tanlinellu lefel yr her a wynebir ac atgoffodd Aelodau fod y ffigurau hyn yn debyg o newid bob dydd. Cyfeiriodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol at y cyfarfodydd gyda phenaethiaid ysgol i baratoi ar gyfer y tymor i ddod a dywedodd fod y cyfarfodydd hyn yn cynnwys addysg, iechyd yr amgylchedd, iechyd a diogelwch a gwasanaethau cymorth. Bu'r ymatebion gan benaethiaid ysgol yn rhagorol a daethpwyd i safbwynt cyffredin. Ystyriwyd fframwaith rheoli haint Llywodraeth Cymru, sy'n hyrwyddo hunanynysu wedi ei reoli ar gyfer plant dan 18 oed. Caiff y grwpiau cyswllt eu dynodi ar gyfer profi a monitro a dilynwyd y llwybr gweithredu hyn gyda golwg ar gadw addysgu a dysgu wyneb i wyneb lle'r oedd hynny'n bosibl. Byddai pob ysgol yn rhoi cefnogaeth ar gyfer gwasanaeth Profi, Olrhain a Diogelu gan fod heriau capasiti yn y maes hwn. Mae'r staff arlwyo a glanhau yn fregus oherwydd nifer y staff sy'n hunanynysu a chadarnhaodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol y cedwir golwg agos ar y sefyllfa gydag athrawon a dysgwyr wrth i ni fynd drwy dymor yr hydref. Ar y pwynt hwn gofynnodd Aelod y cwestiynau dilynol a gafodd eu hystyried. Sut mae cyflenwadau offer diogelu personol (PPE) mewn ysgolion? Mae'r stoc o PPE mewn ysgolion yn ddigonol i gefnogi addysgu a dysgu. Cadarnhawyd hefyd y caiff cyllid caledi ei barhau, a fyddai'n cynorthwyo gyda chostau cysylltiedig o'r fath.

	A yw Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi canllawiau ar frechiadau ar gyfer rhai 12-19 oed? Mae'r pedwar Prif Swyddog Meddygol ar draws y Deyrnas Unedig wedi cytuno ar y rhaglen brechiadau ar gyfer rhai 12-15 oed a disgwylir cyhoeddiad gan Lywodraeth Cymru yn y dyfodol agos. Canmolodd Aelod yr awdurdod lleol am ei ddull gweithredu a'r camau a gymerir mewn ysgolion. Teimlai'r Aelod ei fod yn cael ei drin mewn ffordd gadarnhaol. Codwyd pryderon am blant yn cael eu hanfon i'r ysgol os oes achos positif o Covid-19 o fewn y cartref ac mae'r farn yn gymysg ar p'un ai ddylai plant aros gartref i hunanynysu neu gael eu hanfon i'r ysgol. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg fod Llywodraeth Cymru wedi rhoi peth hyblygrwydd i weithio ar sail leol ond mae canllawiau clir sydd angen iddynt fod ar waith erbyn 20 Medi. Felly mae Blaenau Gwent yn gweithio gyda chydweithwyr Iechyd yr Amgylchedd i sicrhau'r ffordd orau ymlaen ar gyfer rheoli'r sefyllfa. Teimlai'r Aelod y dylid cynghori rhieni i gadw plant gartref i hunanynysu. Mae dysgu a llesiant parhaus disgyblion yn fater o gadw'r fantol gan fod tarfu wedi bod eisoes ar ddysgu a theimlwyd fod mynychu'r ysgol yn bwysig ar gyfer eu llesiant emosiynol a chorfforol. Ychwanegwyd mai'r flaenoriaeth yw sicrhau fod dysgwyr yn aros o fewn eu lleoliadau ysgol priodol. Byddai achosion lle gall fod angen i ddysgwyr weithio gartref a gwnaed llawer iawn o waith ar ddysgu cyfunol pe byddai'r angen yn codi, fodd bynnag mae'r ffocws ar gadw dysgu wyneb i wyneb. Diolchodd y Cadeirydd i'r swyddogion am y diweddariad llafar a theimlai ei bod yn bwysig eu cael er mwyn medru rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i etholwyr.

Item ID	5293
Item Title	Gwasanaethau Addysg – Prif Adroddiad Hunanarfarnu
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg. Amlinellodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg yr adroddiad, sy'n rhoi cyfle i Aelodau'r Pwyllgor Craffu graffu ar ganfyddiadau proses hunanarfarnu cyfredol a gynhelir o fewn y Gyfarwyddiaeth Addysg, ar draws y Cyngor a gyda phartneriaid allweddol. Siaradodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol am yr adroddiad a rhoddodd fanylion y broses hunanarfarnu gynhwysfawr a helpodd i ddynodi'r meysydd hynny lle gwnaed cynnydd a lle mae angen gwelliant pellach. Nodwyd fod y canfyddiadau manwl yn y prif SER yn atodiad 2 a chyfeiriodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol at dri maes arolygu fframwaith arolygu LGES. Rhoddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol drosolwg pellach o'r meysydd lle gwnaed

cynnydd da a meysydd lle mae angen gwelliant pellach fel yr amlinellir yn yr adroddiad.

I gloi, cydnabu'r Cyfarwyddwr Corfforaethol fod prif ddogfen SER yn ddogfen waith faith iawn sy'n rhoi sylw i holl fframwaith LGES. Mae'r ddogfen yn rhoi'r cyd-destun a data i ddangos cynnydd a llywio sylwadau hunanarfarnu. Fodd bynnag, bwriedir diweddaru'r ddogfen SER gryno ar gyfer adroddiadau hunanarfarnu y dyfodol a bydd hyn yn galluogi Aelodau i ganolbwyntio'n benodol ar flaenoriaethau allweddol. Felly awgrymodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol fod Aelodau yn ystyried y meysydd dilynol fel llinellau ymholiad ar gyfer y broses graffu, yn unol gyda'r asesiad effaith corfforaethol a fanylir yn Atodiad 4.

- Adfer ac adnewyddu yn gysylltiedig gyda chynnydd academaidd;
- Cefnogaeth i ddysgwyr bregus;
- Diwygio ADY/Cwricwlwm;
- Llesiant Dysgwyr; a
- Chydweithio i gefnogi dysgwyr, yn neilltuol gydag ysgolion.

Gwahoddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg gwestiynau gan Aelodau'r Pwyllgor Craffu ar y pwynt hwn.

Nododd Aelod, er fod sôn am y bwlch rhwng y rhywiau yn yr adroddiad, nad oedd maes ar gyfer gwella a gofynnodd os yw'r maes hwn i gael ei ystyried.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg nad yw'r pynciau y rhoddir sylw iddynt yn yr adran yn cynnwys popeth ac wedi'u crynhoi yn yr adroddiad, er fod gwybodaeth ar y rhywiau ar gael yn y prif adroddiad hunanarfarnu.

Cyfeiriodd Aelod at gywirdeb targedau a deilliannau a amlinellir yn yr adroddiad gan nad yw data manwl gywir yn cael ei roi. Teimlai'r Aelod ei bod yn bwysig monitro'r wybodaeth hon i sicrhau nad yw disgyblion wedi llithro oherwydd y pandemig a bod gosod targedau yn gywir.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg fod y targedau a osodwyd yn uchelgeisiol, realistig ac ymarferol yn unol â'r Cynlluniau Datblygu Ysgolion. Dywedodd y dynodwyd fod gwaith a wneir mewn cysylltiad gyda EAS ar gyfer ysgolion fel bod angen cymorth ychwanegol gam wrth gam. Mae'r gwaith hwn yn llinyn allweddol o weithgaredd yn y Cynllun Adfer ac Adnewyddu i sicrhau y caiff y data llinell sylfaen ei ailgalibreiddio fel bod data yn canolbwyntio ar sylw wrth symud ymlaen.

Gadawodd y Cynghorydd M. Day y cyfarfod ar y pwynt hwn.

Codwyd pryderon yng nghyswllt rhagweld graddau gan fod y pandemig wedi effeithio'n ddybryd ar ein hysgolion a gobeithir fod gan y gefnogaeth briodol gan ein dysgwyr bregus. Er nad yw'r data hwn ar gael ar hyn o bryd, mae'n bwysig ei bod ar gael i'r Pwyllgor Craffu er mwyn i Aelodau fonitro'r sefyllfa.

	Awgrymodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg y gellid cyflwyno adroddiad sy'n rhoi manylion y dystiolaeth ar sut y gwnaed y dyfarniad priodol. Yn nhermau effeithiau'r pandemig, roedd ysgolion uwchradd yn rheoli graddau CA4 a benderfynwyd mewn canolfan yn dda. Ychwanegodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol na fu llawer o apeliadau yn erbyn y graddau a ddyfarnwyd, felly teimlid fod dealltwriaeth gytbwys o'n dysgwyr. Mewn ymateb i bryderon a wnaed yng nghyswllt nifer y bobl ifanc sy'n mynychu addysg bellach tu allan i Flaenau Gwent gan nad oedd cyrsiau academaidd ar gael, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg y bwriedir trefnu sesiwn wybodaeth i aelodau gyda Coleg Gwent i roi'r sefyllfa ddiweddaraf a chytunodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol i godi'r mater hwn gyda Choleg Gwent yng nghyfarfod nesaf y Bwrdd Partneriaeth Strategol Ôl-16. Gofynnodd Aelod hefyd am wybodaeth ar dderbyniadau mewn ysgolion uwchradd tu allan i Flaenau Gwent a chytunodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol i roi data mewnfudo ac allfudo o ysgolion uwchradd. CYTUNODD y Pwyllgor i dderbyn yr adroddiad a chydnabu fod hunanarfarnu effeithlon yn broses barhaus (Opsiwn 1).

Item ID	5294
Item Title	Strategaeth ac Adolygiad Cynhwysiant (2021-2022)
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg. Siaradodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol yn fanwl am yr adroddiad ac amlinellu'r pwyntiau allweddol. Nodwyd y cynhaliwyd proses ymgynghori helaeth gyda Pen y Cwm. Teimlai Aelod y byddai'n fuddiol sefydlu grŵp ffocws o rieni o'r un anian a gofynnodd os gellid ymchwilio hyn. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol y rhoddir sylw i farn rhieni a hefyd ddisgyblion o fewn datblygiad y strategaeth. Cyfeiriodd Aelod at y Cytundeb Lefel Gwasanaeth a gobeithiai ei bod yn ddogfen fyw y mae pawb yn cytuno arni gan ei bod yn bwysig fod Coleg Gwent yn cymryd rhan er mwyn eu hysbysu. CYTUNODD y Pwyllgor i dderbyn yr adroddiad a chytunwyd ar yr adolygiad o'r Gwasanaeth Cynhwysiant i sicrhau y caiff gofynion y Ddeddf Anghenion Datblygu Ychwanegol eu diwallu. Bydd hyn yn cynnwys adnoddau perthnasol, strwythurau, disgrifiadau swydd a sicrhau fod trefniadau perthnasol yn eu lle i gyflawni anghenion y Ddeddf Anghenion Datblygu Ychwanegol (Opsiwn 2).

Item ID	5295
Item Title	Adolygu Strategaeth a Chynllun Gweithredu Hygyrchedd Addysg
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg. Dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth Trawsnewid Addysg a Newid Busnes fod yr adroddiad yn rhoi trosolwg o'r broses Adolygiad Strategaeth Hygyrchedd Addysg ac amserlen gysylltiedig. Ychwanegodd y Rheolwr Gwasanaeth y caiff y strategaeth ddiwygiedig ei gweithredu o fis Medi 2022 ac amlinellu yn fanwl y cynnydd cryf a wnaed ar y strategaeth ynghyd â chamau gweithredu cysylltiedig rhwng 2017 a 2021. Siaradodd y Rheolwr Gwasanaeth ymhellach yn fanwl am yr adroddiad ac amlinellodd y cyd-destun cyfredol, aliniad gyda gweinyddiaeth meddyginiaeth ac anghenion meddygol yn ogystal â goblygiadau ariannol y gyllideb. Croesawodd y Pwyllgor yr adroddiad ac roedd yn falch fod Blaenau Gwent yn arwain y ffordd. Gadawodd y Cynghorydd Summers y cyfarfod ar y pwynt hwn. CYTUNODD y Pwyllgor i dderbyn yr adroddiad a nodi'r wybodaeth a gynhwysir ynddo (Opsiwn 1).

Item ID	5296
Item Title	Adolygiad Polisi Rhwng y Cartref a'r Ysgol a Chludiant Ôl 16 2022 - 2023
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg. Rhoddodd y Rheolwr Gwasanaeth Addysg a Newid Busnes drosolwg manwl o'r adroddiad ac amlinellodd y pwyntiau allweddol a nodir yn yr adroddiad. Codwyd pryderon am y pellter teithio ar gyfer plant a theimlid y dylai adnoddau ychwanegol fod ar gael ar gyfer trafnidiaeth ysgol a theimlai Aelod fod angen adolygu hyn. Dywedodd y Swyddog y cynhaliwyd adolygiad helaeth ac mae terfynau presennol Blaenau Gwent yn fwy hael na'r terfynau statudol, fodd bynnag caiff y polisi ei adolygu ar sail flynyddol. Codwyd pryderon pellach am drafnidiaeth gyhoeddus, oedd yn hwyr ar achlysuron a dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth Addysg a Newid Busnes fod yr Awdurdod yn gwybod am y materion hyn ac er mai dim ond grantiau teithio ar gyfer disgyblion y mae'r Awdurdod wedi eu darparu, codwyd y pryderon i'r darparwyr hyfforddiant priodol er mwyn trin y mater. CYTUNODD y Pwyllgor i dderbyn yr adroddiad a chymeradwywyd y polisi yn ei ffurf bresennol, er yr argymhellwyd i'r Pwyllgor Gweithredol y dylid

	cynnal adolygiad o’r polisi y flwyddyn nesaf (Opsiwn 2).

Item ID	5297
Item Title	Blaenraglen Gwaith: 19 Hydref 2021
Summary	Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg na fyddai data CA4 ar gael i’w rannu gyda’r Pwyllgor Craffu yn y cyfarfod nesaf ac yn dilyn trafodaethau CYTUNODD y Pwyllgor i gynnwys adroddiad Gwahardd Disgyblion ar agenda’r mis nesaf a’i bod yn eitem statudol. Yn nhermau ‘helpu aelodau etholedig i ddod i adnabod ein hysgolion’ teimlid fod llawer o bwysau ar ysgolion ar hyn o bryd a theimlwyd nad hwn oedd yr amser cywir i fynd ar ôl y gweithgaredd hwn. CYTUNODD y Pwyllgor ar y llwybr gweithredu hwn. CYTUNODD y Pwyllgor, yn amodol ar yr uchod, i dderbyn yr adroddiad a’r Flaenraglen Gwaith ar gyfer y cyfarfod ar 19 Hydref 2021 gyda’r diwygiadau a nodir uchod (Opsiwn 1).